

krajskému súdu 6. novembra 1930. Námietka táto neobstojí. Ako už vrchný súd správne dovodil, nejde v tejto veci o žalobu podľa odst. 5 § 14 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., lebo trestný čin nebol spáchaný proti osobám tam uvedeným, a neplatí preto 2 mesačná lehota k trestnému stíhaniu v § 17, odst. 2 cit. zákona určená. V tomto prípade ide o verejnú žalobu so zmocnením, pri ktorej neplatí čo do lehoty k stíhaniu ustanovenie odst. 2 § 17 cit. zákona, ale všeobecná lehota premlčacia v § 13 cit. zákona určená a čo do vykázania zmocnenia predpis § 22, odst. 1 cit. zákona. Ďalej namieta sťažovateľ na základe zmieneného dôvodu zmätočnosti, že je závada v podaní žaloby, pretože štátne zastupiteľstvo bolo upovedomené o skončení vyšetrovania 11. februára 1931 a podalo obžalovací spis až 16. mája 1931, ačkoľvek podľa § 254 tr. por. malo žalobu podať za 15 dní. Námietka táto je bezzákladná, pretože v tomto prípade nebolo proti obžalovanému nariadené vyšetrovanie, ale bolo konané stopovanie a v takom prípade neplatí lehota 15 dňová stanovená v odst. 2 § 254 tr. por. k podaniu žaloby. Konečne domáha sa sťažovateľ na základe zmätku podľa č. 1 c) § 385 tr. p. bez trestnosti z dôvodu dokázaného omluviteľného omylu podľa § 6, odst. 2, lit. b) zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., lebo obsah článku je pravdivý čo do jednotlivých v ňom spomínaných prípadov. S hľadiska zmätku podľa č. 1 c) § 385 tr. p. nedokázal však obžalovaný vôbec žiadne také okolnosti, ktoré by sa vzťahovali na četníctvo a prezentačnú komisiu v Bratislave, a nelze tvrdiť, že dôkazom skutočností vzťahujúcich sa na dva konkrétne prípady prehmatov četníckych orgánov by obžalovaný dokázal také skutočnosti, pre ktoré by mohla pomluva četníctva, prípadne prezentačnej komisie četníckej v Bratislave byť považovaná za pravdivú.

Čís. 5089.

Rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. vyobrazením, znázorňujícím československého vojína, ustupujícího před zářivým skobovým křížem.

Okolnosť, že tiskopis byl řádně kouspen v knihkupectví, nezmenšuje míru opatrnosti, stanovenou při cizozemských tiskopisech in fine čís. 3 čl. III. zák. čís. 6/1863 ř. zák.

I vyvěšení jediného výtisku časopisu na vývěsní tabuli je rozšiřováním ve smyslu § 6 tisk. zák.

S hlediska skutkové podstaty přestupku § 23 tisk. zák., spáchaného vyvěšením tiskopisu na vývěsní tabuli (strany DNSAP), nesejde na tom, zda se pachatel podle své funkce (ve straně) měl za oprávněna tiskopis vyvěsiti, nýbrž na tom, zda dostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti; nestačí jen povšechné povolení k vyvěšování (přibíjení) tiskopisů vůbec.

(Rozh. ze dne 26. září 1934, Zm I 383/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Lito-měřicích ze dne 6. února 1933, jímž byl obžalovaný uznán vinným pře-

činem zanedbání povinné péče podle čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep., vyhověl však zmateční stížnosti veřejného obžalobce do onoho rozsudku, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek § 23 tisk. zák., napadený rozsudek v této části zrušil a obžalovaného uznal vinným, že v T. na jaře 1932 tiskopis »I. B.« vyvěsil na místě veřejném, ač nedostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti, čímž spáchal přestupek podle § 23 zák. o tisku.

D ů v o d y:

Obžalovaný František Z. uplatňuje proti rozsudku soudu první stolice důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 tr. ř. Z provedení jeho zmateční stížnosti je však zřejmo, že jde jen o důvod zmatečnosti poznačený v § 281 čís. 9 a) tr. ř.

Především namítá stěžovatel, že nebylo nijak zjištěno, že obžalovaný viděl i obraz, v němž rozsudek spatřuje skutkovou podstatu přečinu rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu rep., ač se k přečinu zanedbání povinné péče podle čl. III čís. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. vyžaduje aspoň, by pachatel i ono závadné místo aspoň zběžně prohlédl. Námitka ta není však provedena po zákonu. Když napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný četl časopis »I. B.« čís. 16 z roku 1932, v němž byl zmíněný obraz uveřejněn, a že měl i vědomí o onom obraze, je tím též vyjádřeno a tudíž zjištěno, že obžalovaný aspoň obraz ten zběžně prohlédl. Opačným tvrzením proto jen brojí obžalovaný proti onomu skutkovému zjištění. Tím však provádí zmateční stížnost způsobem, jež vylučuje ustanovení § 288-II čís. 3 tr. ř.

Podle zákona není doličován týž důvod zmatečnosti ani námitkou, že obžalovaný tiskopis řádně v obchodě koupil, a že nelze proto na něm žádati, by vynaložil ještě i nějakou další zvláštní pozornost. Napadený rozsudek nezjistil vůbec, že obžalovaný jím rozšiřovaný tiskopis koupil řádně v obchodě; naopak uvedl v tom směru výsledky řízení, které tuto obhajobu obžalovaného nepotvrzovaly. Proto není ani tato námitka v souladu s ustanovením § 288-II čís. 3 tr. ř. Ostatně by tvrzená skutečnost (řádna koupě tiskopisu v knihkupectví) nezmenšila míru té opatrnosti, kterou při cizozemských tiskopisech, o jaký i tu šlo (v Mnichově vycházející), stanoví sám zákon ustanovením čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. zák. posl. věta právě pro rozšiřovatele, že časopis mohl vzbuditi pozornost svým titulem, věcí v něm obsaženou, vyobrazením. Nezachoval-li obžalovaný povinnost náležité opatrnosti tímto ustanovením mu přikázané, ač, jak zjištěno, měl o obraze vědomí, musí odpovídati za zanedbání povinné pečlivosti.

Stěžovatel má dále za to, že v jeho činu chybí zákonný znak rozšiřování tiskopisu a že proto nelze v jeho činu shledati přečin podle čl. III čís. 3 cit. zák. Ke skutkové podstatě tohoto přečinu žádá zákon v tomto případě rozšiřování tiskopisu. Pojem toho je přesně popsán v § 6 zákona o tisku. V tomto předpisu je výslovně uvedeno, že za rozšiřování je pokládati i vyvěšování tiskopisu na místě veřejném. Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný dal vyvěsiti ono číslo časopisu »I. B.« na vyvěšovací tabuli německé národně-sociální strany dělnické v D. třídě v T.

Není proto žádné pochyby, že jeho činností byl onen časopis vyvěšen na místě veřejném. Takové vyvěšení jediného výtisku je nutno podřaditi pojmu rozšiřování podle § 6 zákona o tisku, neboť z onoho vyvěšení měla nastati (a k tomu se nesl i úmysl obžalovaného) obecná přístupnost tiskopisu (vnikání jeho do širšího obecnstva). Správně proto učinil napadený rozsudek závěr, že obžalovaný byl rozšiřovatelem onoho tiskopisu a v důsledku toho nelze přisvědčiti oné námitce.

Posléze vytýká obžalovaný napadenému rozsudku zmatek podle § 281 čís. 9a) tr. ř. námitkou, že nelze shledati skutkovou podstatu přečinu podle §§ 14 nebo 15 zák. na ochr. rep. ve vyobrazení, v rozsudku blíže popsáném. Především nutno poznamenati, že napadený rozsudek neshledal v onom vyobrazení skutkovou podstatu některého z přečinů v § 15 zák. na ochr. rep. uvedených, nýbrž jen skutkovou podstatu přečinu rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 téhož zákona. Tuto podstatu nespatřuje však jen ve vyobrazení skobového (hákového) kříže; je proto poukaz zmateční stížnosti, že tento kříž — znak jiného státu — bývá vyobrazen i v jiných časopisech, bezvýznamný a pochybený. Onen přečin je dán v celém onom vyobrazení, totiž ve znázornění československého vojína, ustupujícího před zářivým skobovým křížem a před nadpisem »die Grossdeutsche Idee!«. A právem jej napadený rozsudek v tom shledal. Je obecně známo, že skobový kříž byl učiněn odznakem německé národně-sociální strany dělnické, jež podle obecně známých programových prohlášení usiluje o sloučení všech Němců, obývajících v jinostátních, s Německem sousedících územích v t. zv. Třetí říši. Touto snahou je tedy ohrožována ve své celistvosti i Československá republika, pokud jde o území obývané příslušníky národnosti německé. Právě tato snaha však je vyjádřena tím, že znak strany, sledující vyličený účel, je na obrázku vyobrazen tak zářící, že před ním ustupuje československý voják. Tvrzení stěžovatelovo, že nejde o československého vojína, je smělé, když je nad ním výslovně uvedeno »der Tscheche«. Voják ten — jak vyplývá z celkového smyslu vyobrazení i z připojeného k němu textu — představuje svůj stát. Podle toho je tedy obsahem onoho obrazu, že stát oním vojínem naznačený nemůže obstáti před ideami, jež znázorňuje skobový kříž, najmě před ideou sloučení území Československé republiky, obývaných Němci, s Německem, kterážto idea je na obrázku přímo vyznačena slovy »die Grossdeutsche Idee!«. Za tohoto stavu věci je svévolná výtka zmateční stížnosti, poukazující k domnělé neznalosti soudců prvé stolice programu strany NSDAP. a je bezvýznamný poukaz na prohlášení vůdce této strany atd. Již z obrazu samého není nejmenší pochybnosti, že vyjadřuje způsobem nadmíru nápadným a zřetelným podvrtné snahy oné strany, jež jsou namířeny proti územní celistvosti, nedílnosti a tím i jednotnosti Československé republiky, zaručené její ústavou (§ 3 Ústavní listiny), tudíž proti její ústavní jednotnosti. V důsledku toho byl obraz ten právem podřaděn objektivně ustanovení § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., neboť je způsobilý vyvolati po případě povzbuditi nepřátelské zaujetí proti tomu, že kraje republiky obývané Němci k ní příslušejí. Za těchto okolností mohou vzbuditi, po případě posílití tužbu po uskutečnění snah, jež směřují k jejich sloučení s říší německou a tím i k jejich odtržení od Československé republiky. Přečin zanedbání povinné péče předpokládá, že obsah tiskopisu zakládá

jen objektivně skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu. Netřeba se proto ve směru subjektivní podstaty onoho přečinu zabývatí otázkou, znal-li obžalovaný obraz tak podrobně, by si jeho význam uvědomil v té míře, že by při úmyslném jeho rozšiřování i subjektivní složka přečinu rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. byla u něho dána; tu by šlo již o tento úmyslně spáchaný trestný čin. Označením »rušení obecného míru« v nadpisu § 14 zák. na ochr. rep. použitým je vyjádřena jen povšechná povaha trestných činů v něm uvedených. Jakmile je dána kterákoliv z jeho skutkových podstat, je tím zároveň zjištěno, že byl porušen obecný mír a není zapotřebí zvláštního zjištění této okolnosti. Proto není nutno přihlídnouti k námitce stěžovatelově, že činem obžalovaného nebyl porušen obecný mír. Jiného činu, než přečinu rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., napadený rozsudek, jak už bylo poznamenáno, v závadném vyobrazení neshledal. Netřeba se proto ani zabývatí úvahami stížnosti, zda v obrázku tom je též popuzováno proti Čechům pro jich národnost čili nic.

Zmateční stížnost obžalovaného není z části provedena po zákonu a v další části není odůvodněna; byla proto zamítnuta.

Nelze však upříti úspěchu zmateční stížnosti veřejného obžalobce proti výroku napadeného rozsudku, jímž byl obžalovaný ve smyslu § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 23-II zák. o tisku.

Podle obžaloby dopustil se obžalovaný tohoto přestupku tím, že na jaře 1932 v T. beze zvláštního povolení úřadu bezpečnosti vyvěsil na veřejném místě (v D. třídě) tiskopis, totiž čís. 16 časopisu »I. B.« z roku 1932.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný dal tam tento časopis vyvěsiti na vývěsní tabuli strany DNSAP., jejímž je členem a činovníkem; osvobozující výrok založil na těchto posléz uvedených zjištěních s odůvodněním, že se obžalovaný jako takový — člen a činovník strany — měl za oprávněna, by zařídil vyvěšování tiskopisu, o který jde, na této tabuli. Tomuto závěru vytýká zmateční stížnost právem vadnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř.; nesejde na tom, zda se obžalovaný podle své funkce ve straně měl za oprávněna k vyvěšování tiskopisu, ale na tom, zda dostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti. Z doslovu a účelu § 23 II. odst. tisk. zák. vyplývá, že nestačí jen nějaké povšechné povolení k vyvěšování nebo přibíjení tiskopisů na veřejných místech vůbec; zákon chtěl tímto ustanovením zabezpečiti úřadům bezpečnosti nutnou kontrolu veřejně vyvěšovaných tiskopisů v každém případě zvlášť, jak tomu toto slovo v zákoně použité výslovně svědčí a jak tomu nasvědčuje i výjimečné ustanovení dalšího odstavce § 23 tisk. zák., které dovoluje vyvěšování určitých tiskopisů beze zvláštního povolení, ale i přibíjení těchto návěští jen na místech k tomu ustanovených; tím je dán pro tyto tiskopisy požadavek úředního povolení jen generelního a zdůrazněn pro ostatní tiskopisy požadavek povolení zvláštního, v předchozím odstavci stanovený. Vycházel-li tedy nalézací soud, jak vyplývá z odůvodnění rozsudku, zřejmě z názoru, že stačí, že vývěsní tabule je určena pro vývěsky strany DNSAP. v T., z předpokladu jakéhosi generelního povolení vyvěšovati na tabuli i tiskopis, o který jde, vytýká mu zmateční stížnost právem, že se nezabýval otázkou, byla-li vývěsní tabule v D. třídě určena i pro vyvěšování tiskopisů (vůbec) a zda k vyvěšování tiskopisu (tedy

toho, o nějž jde) bylo uděleno povolení okresním úřadem. Je zřejmo, že tu nejde o uplatnění zmatku neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., ale o námitku podle své podstaty hmotněprávní podle § 281 čís. 9a) tr. ř., jejíž důvodnost je nejvyšší soud na základě skutkových zjištění rozsudku povolán věcně sám přezkoumati.

Tu pak zmateční stížnost sama poukazuje ke zjištěné skutečnosti, že časopisu »I. B.« z roku 1932 byla odňata poštovní doprava; podle toho netřeba o povolení k jeho vyvěšení dalšího zjišťování, neboť již podle toho zjištění je vyloučeno, že by bezpečnostní úřad povolil vyvěsiti tento časopis dokonce na místě určeném podle zjištění pro vývěsky strany DNSAP. Ostatně již se zřetelem na toto zjištění není třeba dalšího zjišťování, neboť cizozemský časopis nebyl vývěskem zdejší strany DNSAP., takže, i když tato strana mohla na své vývěsní tabuli snad vyvěšovati svá organizační oznámení a pod. vnitřní věci své strany, nesměla beze zvláštního povolení vyvěsiti cizozemský tiskopis, jenž s ní organizačně a pod. nemá nic společného. Že obžalovaný neměl takové dovolení, naznačuje rozsudek nalézacího soudu ostatně již tím, že vycházel z toho, že se obžalovaný k vyvěšení tiskopisu měl jen za oprávněna. Uvedená rozsudková zjištění, ve zmateční stížnosti veřejného žalobce zdůrazněná, odůvodňují proto závěr, že obžalovaný vyvěsil časopis »I. B.« na veřejném místě, aniž dostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti. Skutková podstata přestupku podle § 23 II. tisk. zák. je tím v jeho činu dána a zmateční stížnosti veřejného obžalobce bylo proto vyhověno ihned rozhodnutím ve věci samé rozsudkem odsuzujícím.

Čís. 5090.

Zákon o státním vězení čís. 123/1931 žádá v § 1 (1) zvláštní zavržitelnost činu způsobem provedení, použitými prostředky nebo zaviněnými následky, nepovažuje za zvláště zavržitelný již politický cíl sám o sobě.

Jde o vykročení z moci trestní (§ 281 čís. 11 tr. ř.), zostřen-li trest, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, postem (§ 4 zák. čís. 123/31).

(Rozh. ze dne 26. září 1934, Zm I 75/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v neveřejném sezení, konaném po ústním líčení o zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. listopadu 1933, jímž byl obžalovaný odsouzen pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. do tuhého vězení na 1 měsíc, zostřeného postem, kterýžto trest se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, o odvolání státního zastupitelství z posléz uvedeného výroku takto: Odvolání se zamítá. O zmateční stížnosti státního zastupitelství uznal pak právem: Zmateční stížnosti se vyhovělo, rozsudek nalézacího soudu se zrušuje z důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř. ve výroku, jímž byl trest tuhého vězení, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, zostřen postem a uznává se právem, že se tento trest zostřuje jedenkrát samovazbou.